

projekt

POOLTE KOKKULEPE
haldusasjas nr 3-?/2004

Tallinnas,2004. a.

Keskkonnaministeerium, asukohaga Toompuiestee 24, Tallinn, mida esindab keskkonnaminister Villu Reiljan,

AS Tallinna Sadam, registrikood 10137319, asukohaga Sadama 25, Tallinn, mida esindavad juhatuse liikmed [isiku nimi] ja [isiku nimi], ühelt poolt

ning

SA Eestimaa Looduse Fond, registrikood 90001457, asukohaga Riia 185A, 51014 Tartu, mida esindab juhatuse esimees Toomas Trapido, edaspidi nimetatud **ELF**,

MTÜ Eesti Roheline Liikumine, registrikood 80001670, asukohaga Veski tn. 15-1, 51005 Tartu, mida esindab juhatuse liige [isiku nimi], edaspidi nimetatud **ERL**,

Keskkonnaministeerium, AS Tallinna Sadam, ELF ja ERL, edaspidi nimetatud ka **Pooled**, arvestades asjaolusid, et:

- MTÜ Eesti Roheline Liikumine ja Eestimaa Looduse Fond on esitanud Tallinna Halduskohtule kaebused keskkonnaministri 15. jaanuari 2004. a. kirja tühistamiseks, millega kiideti heaks Saaremaa sadama rajamise keskkonnamõju hindamise aruanne (Tallinna Halduskohtu haldusasi nr. 3-1152/2004) ning AS-ile Tallinna Sadam 16. märtsil 2004. a. väljastatud vee erikasutusloa nr. L.VT.EE-23744 tühistamiseks;
- Tallinna Halduskohus jättis 09. juunil 2004.a. haldusasjas nr 3-1152/2004 tehtud otsusega ERLi ja ELFi kaebused rahuldamata;
- ERL ja ELF on esitanud 9. juulil 2004.a. Tallinna Ringkonnakohtule Tallinna Halduskohtu 09.06.04 otsuse peale apellatsioonkaebuse;
- Pooled soovivad eelmärgitud kohtuasja lõpetada poolte kokkuleppega;

sõlmivad käesoleva kokkuleppe (edaspidi **Kokkulepe**) alljärgnevas:

1. AS Tallinna Sadam kohustub:

1.1 Teostama linnustiku seiret vastavalt MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing poolt koostatud linnustiku seire programmile 2004-2006 (käesoleva Kokkuleppe lisa 1) järgmistest aspektidest lähtuvalt:

- hinnata püsi- ja ajutiste mõjude olemust ja tagajärgi, mis on seotud nii sadama rajamisega kui opereerimisega;
- hinnata võimalike elupaikade ning liikide kahjustamist ning kadu;
- hinnata ja analüüsida võimaliku õlireostuse mõju linnustikule ning tagajärgede kestvust;

- jätkata sama seireprogrammi täitmist viie aasta jooksul peale sadama valmimist (Tamme sadamale sadamapassi väljastamist);
 - peale viit aastat sadama tööd koostada uus linnustiku seire programm, keskendudes neile teemadele, mille puhul teostatud seireprogrammide käigus tuvastati negatiivne mõju linnustikule, arvestades Eesti Ornitoloogiaühingu ettepanekutega. Kindlasti jätta püsiseireks randa uhutud lindude loendus kui ainus seireteema, mis otseselt tegeleb õlireostuse ja selle tagajärgede tuvastamisega linnustikule.
- 1.2 Teostama hüdrodünaamilisi mõõtmisi matemaatiliste mudelite kontrollimiseks ja seadistamiseks vastavalt TTÜ Meresüsteemide Instituudi, TÜ Eesti Mereinstituudi ja OÜ Corson poolt koostatud Küdema lahe ja Tamme sadamakoha hüdrodünaamiliste mõõtmiste programmile (käesoleva Kokkuleppe lisa 2) ning modelleerima võimaliku õlireostuse leviku ja käitumise prognoosi Küdema lahes.
 - 1.3 Teostama ehituseelset ja järgset (kolme aasta jooksul) põhjataimestiku, -loomastiku ja kalastiku seiret; seire teostamiseks kohustub AS Tallinna Sadam tellima seireprogrammi Poolte poolt kokkulepitud ekspertidelt;
 - 1.4 teostama vee-elustiku seiret piisavas ulatuses kogu sadama opereerimisaja vältel. Seireprogrammide koostamisel arvestatakse ERLi, Eesti Ornitoloogiaühingu ja ELFi ettepanekutega;
 - 1.5 Seire läbiviijate ning ekspertide poolt fikseeritud oluliste keskkonnaaspektide ilmnmisel täpsustatakse seire programmi ja tähtaegu eesmärgiga minimeerida sadama ehitamise või opereerimise tagajärjel oluliste keskkonnakahjustuste tekkimise ohtu. Kui seire tulemusena ilmneb, et sadama ehitamise või opereerimise tagajärjel on tekkinud olulised keskkonnakahjustused või on selgunud selliste kahjustuste tekkimise oht, peatatakse ehitustegevus kuni negatiivseid mõjusid leevendavate abinõude väljatöötamiseni ja rakendamiseni.
 - 1.6 Seirete tulemused on avalikud ning seirearuannete täistekstid koos kõigi jooniste, tabelite ja lisadega saadetakse kõikidele osapooltele.
 - 1.7 Varustama sadama enne vajalike õlireostustõrjevahenditega enne sadama kasutamise algust. Õlireostustõrjevahendite valik ja kogus määratakse kindlaks arvestades hüdrodünaamiliste mõõtmiste tulemusi.
 - 1.8 Välja töötama võimalikke avariisid ennetav tegevuskava ja avariilukorras tegutsemise kava.
2. Lisaks punktis 1 nimetatud tingimustele kohustub AS Tallinna Sadam kasutama sadama kaldarajatiste ehitamisel ning nende funktsioneerimiseks vajalike tehniliste struktuuride loomisel säästlikke ja ökoloogilisi tehnoloogiaid sellisel moel, et sadama funktsioneerimine on kaasaegses mõttes kokkuhoidlik ja ökoloogiline. Selleks järgitakse soovituslikult maksimaalses võimalikus ulatuses ehitiste (v.a. hüdrotehnilised ja ajutised ehitised) rajamisel järgmisi põhimõtteid:
 - 2.1. projekteerimisel ja ehitamisel kasutatakse päikesearhitektuuri põhimõtteid ja seonduvaid tehnoloogiaid, mille abil toimub päikesevalguse maksimaalne konverteerimine vajalikuks soojusenergiaks (kütteks ja tarbevee soojendamiseks) – selleks kavandatakse lõunakaartesse avatud klaaspindadega hooned selliselt, et nende klaaspindade taga on massiivsed valgust soojuseks konverteerivad/salvestavad elemendid; samuti kasutatakse sooja vee saamiseks päikesesoojenduselemente;

- 2.2. Sadamarajatiste kütteks kasutatakse võimalusel automaatset biokütusepõletit (saepuru, puiduhakke, puubriketi, puidugraanulite põletamisvõimega) koos vastava katla ja keskküttesüsteemiga (1 t saepuru või puiduhakke soojusenergia sisalduseks on 2000-3000 kWh) või maasoojuspumpa koos vastava katla ja keskküttesüsteemiga;
 - 2.3. Hooned kavandatakse nii, et päevavalgust saab enim kasutada hoone siseruumide valgustamiseks. Selleks kasutatakse näiteks valguskanalite tehnoloogiat (daylighting).
 - 2.4. Sadama territooriumil kasutatakse maksimaalselt kivisillutisi nii teede kui väljakute/parkimisplatside rajamiseks ning võimalusel kasutatakse avadega sillutuskive või killustikku, et luua eeliseid haljastuse levikule. Kivisillutis võimaldab sadevetel ühtlaselt pinnasesse imbuda, mis stabiliseerib tehiskeskonna mõju loodusele.
 - 2.5. Sadevete hulga vähendamiseks sadama territooriumil, nagu ka ökoloogilise surve leevendamiseks, luuakse kerghuumusel taimkatused ning selle eelduseks on võimalikult väikese katusekaldega katuste kasutamine.
 - 2.6. Reovete käitlemiseks kavandatakse ja rajatakse vooluhulkade ja reostuskoormuse oluliste muutuste suhtes tolerantne reoveepuhasti, kasutades suurendatud isepuhastusvõimega tehislikul ökosüsteemil põhinevat lahendust (mitme töökehaga märgalapuhasti). See tehnoloogiline lahendus võimaldab oluliselt vähendada sesoonsetest vooluhulkade ja reostuskoormuse muutustest tulenevaid reoveepuhasti efektiivsusriske. Sadamaalal tekkiv prügi sorteeritakse. Tekkivad tahked orgaanilised jäätmed komposteeritakse kohapeal.
 - 2.7. Soovituslikult võiks sadamaala hoonete avariivalgustuse elektrienergia pärineda fotoelektrilistest paneelidest ja/või väikese võimsusega (10-20kW) tuulegeneraatorist, millega toidetakse akupatareisid.
 - 2.8. valgustuseks kasutatakse luminofoor-säästulampe ja/või valgusdiodidel säästulampe.
3. AS Tallinna Sadam kohustub 2 tööpäeva jooksul, arvates käesoleva kokkuleppe kinnitamisest kohtu poolt, esitama Keskkonnaministeeriumile taotluse vee erikasutusloa nr L.VT.EE-23744 muutmiseks vastavalt käesoleva Kokkuleppe punktis 1 esitatud tingimustele ning Keskkonnaministeerium nõustub selle taotluse alusel vee erikasutusluba muutma, peatades kuni loa muutmiseni vee erikasutusloa kehtivuse. Vee erikasutusloa muutmisel kohustub Keskkonnaministeerium arvestama Kokkuleppe punkti 1 alapunktides kirjeldatud seireprogrammide ajalist kestvust ning ulatust. AS Tallinna Sadam kohustub edaspidi tegema mistahes vajalikud toimingud, et Keskkonnaministeerium võtaks ülalviidatud taotluse vastu ning viiks ellu selles taotletud toimingud, sh vaidlustama Keskkonnaministeeriumi poolt taotluse tagasilükkamisel või vaid osalisel rahuldamisel Keskkonnaministeeriumi nimetatud toimingud seaduses ettenähtud korras.
 4. AS Tallinna Sadam kinnitab, et kavandatava sadam võtab vastu ainult kruisilaevu ning et navigatsiooniperiood kestab vaid perioodil 20. maist kuni 20. septembrini. Sadam ei võta vastu kaubalaevu, kalalaevu ega praamlaevu. Sadamasse ei rajata lainemurdjat. Juhul, kui AS Tallinna Sadam kavatseb sadama kasutamist laiendada, viiakse läbi uus keskkonnamõju hindamine.
 5. AS Tallinna Sadam kohustub seonduvalt sadama eeskirja ja sadamapassi koostamise ning kinnitamisega teostama järgmised toimingud:

- 5.1. lisama sadama eeskirja keskkonnanõuetena käesoleva kokkuleppe punktis 1 ja 4 sätestatud tingimused;
 - 5.2. tegema edaspidi mistahes vajalikud toimingud, et Veeteede Amet kooskõlastaks sadama eeskirja koos nimetatud nõuetega; sh vaidlustama Veeteede Ameti poolt kooskõlastuse mitteandmise või kooskõlastuse tingimused, mis takistavad sadama eeskirja kehtestamist koos viidatud keskkonnanõuetega, seaduses ettenähtud korras.
 - 5.3. lisama sadamapassi käesoleva kokkuleppe 4 sätestatud tingimused;
 - 5.4. tegema edaspidi mistahes vajalikud toimingud, et Majandus- ja Kommunikatsiooniminister kinnitaks sadamapassi koos viidatud keskkonnanõuetega, sh vaidlustama sadamapassi mittekinnitamise või kinnitamise ilma viidatud keskkonnanõueteta seaduses ettenähtud korras.
6. Pooled aktsepteerivad ning kohaldavad oma tulevases tegevuses keskkonnamõju hindamise ja keskkonnaauditeerimise seaduse (KeHAS) sätteid alljärgneva tõlgenduse kohaselt:
- 6.1. Keskkonnamõju hindamise olulisimaks eesmärgiks on parima reaalse alternatiivi (vähima negatiivse keskkonnamõjuga võimaluse) väljapakumine otsustajale ja arendajale kavandatava tegevuse eesmärgi täitmiseks; KMH olulisim osa on realistlike alternatiivide võrdlev analüüs, mis peab olema läbi viidud iga KMH puhul.
 - 6.2. KeHAS § 4, § 6 ja § 13 mõtte kohaselt toimub olulise mõjuga tegevuste keskkonnamõju hindamine koguprojektile ühiselt ning seda ei viida läbi üksikute tegevuste kaupa või ainult nendele tegevustele, mis on KMH algatamise ajendiks olnud tegevusloas kirjas, v.a. juhul, kui muude kavandatavate konkreetsete tegevuste osas on juba varem läbi viidud KMH.
 - 6.3. KMH vaidluste lahendamine KeHAS § 18 p 5 järgi tähendab järelevalve teostaja poolt KMH aruandele esitatud ning vastamata või arvestamata jäänud ettepanekute põhjendatuse hindamist; vajadusel korraldab järelevalve teostaja vaidlevate poolte ärakuulamiseks arutelu;
 - 6.4. KeHAS § 15 lg 2 ning § 18 alusel on järelevalve teostaja kohustatud esitama põhjendused KMH vaidluste lahendamise otsuse kohta pooltele enne KMH aruande heakskiitmist;
 - 6.5. KeHAS § 19 lg 2 mõtte kohaselt on KMH aruande heakskiit iseseisev haldustoiming, mis ei ole käsitletav vaid taotletava tegevusloa menetluse toiminguna, ehkki seda on võimalik vaidlustada koos tegevusloa väljaandmise otsusega;
- Kui Kokkuleppe sõlmimise ajal kehtiv seadus tunnistatakse kehtetuks, kohaldatakse käesoleva Kokkuleppe sätteid ka tulevasele seadusandlusele, juhul kui tulevases seadusandluses reguleeritakse samu küsimusi sarnaselt kehtiva seadusandlusega.
7. Pooled korraldavad Kokkuleppe täitmisega seotud küsimuste ning Saaremaa sadama opereerimisega seotud tingimuste arutamiseks kohtumisi juhtkonna tasemel soovitava sagedusega 1 kord aastas.
 8. Juhul, kui AS-1 Tallinna Sadam ei ole võimalik sadama ehitustöid teostada või kasutamist alustada, kuna nende tegevuste aluseks olevad load või muud dokumendid

projekt

on vaidlustatud, on AS-I Tallinna Sadam õigus peatada käesoleva kokkuleppe alusel vee erikasutusloasse ning muudesse dokumentidesse sisse viidud kohustuste täitmine kuni vaidluse osas kohtu või muu pädeva asutuse poolt tehtud otsuse jõustumiseni, eeldusel, et AS Tallinna Sadam ei teosta vaidluse ajal sadama ehitustöid ega kasutamist.

9. Pooled lepivad kokku, et iga Poole kulud seoses käesoleva haldusasja menetlemisega jäävad vastava Poole kanda ning Pooled loobuvad kohtukulude hüvitamise nõudest.
10. Pooled kinnitavad, et on teadlikud kokkuleppe sõlmimise ja menetluse lõpetamise õiguslikest tagajärgedest.
11. Käesolev Kokkulepe on koostatud viiel leheküljel neljas võrdse juriidilise jõuga eksemplaris, millest iga Pool saab ühe eksemplari.

[isiku nimi]
AS Tallinna Sadam

Toomas Trapido
SA Eestimaa Looduse Fond
Juhatuse esimees

[isiku nimi]
AS Tallinna Sadam

[isiku nimi]
MTÜ Eesti Roheline Liikumine

[isiku nimi]
Keskkonnaministeerium